

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

dam, ut introducerent Reginam Vasthi, volebat enim cunctis populis & Principibus ostendere pulchritudinem ejus. Sed illa renuit venire, unde iratus Rex libellum ipsi mittit repudii, & Estheram substituit, Esth. 1. & 2.

Convivium longè magnificentius describitur in hodierno Evangelio, quod Rex ille Regum & Dominus Dominantium universæ hominum multitudini instituit. Primò vocavit Judæos, qui erant Dei populus & electum ejus peculium, taliter non fecit ulli nationi, Ps. 147. v. 20. sed cum venire nolent, emisit servos suos in vias & sepes, quo nomine gentiles intelliguntur, cum enim Judæi repellerent sermonem, & seipsos vitâ æternâ indignos judicarent, Apostoli emissi sunt ad gentes, Act. 13. v. 46.

Evangelium constat tribus partibus:

- I. *Hospitis clementia.*
- II. *Invitatorum negligentia.*
- III. *Pœna consequentia.*

J. J.

EXEGESIS.

Gustate & videte quàm suavis sit Dominus, exclamat David Ps. 34. v. 9. Præxin hujus exhortationis possumus habere in prælecta pericope, ubi suavitatem suam quàm maximè gustandam Dominus proponit, si spectemus.

1. *Cœna preparationem.* Nam homo quidam, inquit Christus, fecit cœnam magnam. Homo hic Deus ipse est, qui ob summam φιλευθροσύνην homo dicitur, deliciæ enim ejus cum filiis hominum, Prov. 8. v. 31. & licet sibi sufficientissimus erat in beatitudine sua, nec vel hominum vel angelorum opera indigebat, tamen quia omne bonum

est communicativum sui, beatitudinem hanc nobis communicare voluit, dum Ecclesiam sibi collegit, in qua cœnam illam magnam nobis apparat. Diabolus primis nostris parentibus in paradiso triste jentaculum propinaverat, ex quo sibi & omnibus ipsorum posteris mortem comederant: sed cœna, quam Deus circa mundi vesperam per doctrinam Evangelii instituit, refarcit illud damnum, quod jentaculo suo Diabolus in paradiso nobis intulit. Quotquot enim ad hanc cœnam vocati verâ fide sese sistunt, illis paratum est, ut cum Abrahamo, Isaac & Jacobo recumbant in regno cœlorum, Matth. 8. vers. 11. & super mensam Christi edant & bibant, Luc. 22. vers. 30.

2. *Multorum invitationem.* Per multos hic intelliguntur præcipuè Judæi, qui in V. T. erant Dei peculium, quorum etiam erat adoptio & gloria, testamentum & legislatio, obsequium & promissio, Rom. 9. vers. 4. His primùm oportebat loqui verbum Domini, Act. 13. vers. 46. Interim tamen gentibus gratia non absolutè & simpliciter fuit denegata, quod exemplatum privatarum personarum, ut Jethonis, Ruthæ, Rahab, &c. tum integrorum populorum, ut Gibeonitarum, Ninivitarum, &c. abunde testantur: sed in N. T. per prædicationem Evangelii omnes gentes ad cœnam hanc vocati sunt. Notantur igitur tria tempora, quibus illa vocatio Dei ad cœnam hanc distingui potest.

1. *Tempus ante Christum.* Hoc subinnuitur vocabulo ἐπισησε. In V. T. enim mera fuit παρασκευη per varios typos, qui futurorum bonorum umbræ dicuntur, Ebr. 10. v. 1.

2. *Tem-*

Dominica 11. post Trinitatis.

2. *Tempus sub Christo.* Ibi Deus emisit servum suum in singulari, quo nomine Messias intelligitur, Esa. 53. v. 11. & quidem ipsa cœnæ horâ, hoc est, postremo mundi tempore, Ebr. 1. v. 2, hæc vocatio fuit universalis, Matth. 11. v. 28.

3. *Tempus post Christum,* ubi in plateas & vicos emissi sunt Apostoli, & adhuc emittuntur legitimi eorundem successores, ut omnes homines adducant, inde Legati Dei appellantur, 2. Cor. 5. v. 20.

Merito igitur hanc Dei benignitatem admiramur, exclamantes cum Davide Ps. 36. v. 8. Quam pretiosa Deus est misericordia tua, filii hominum in tegmine alarum tuarum sperabunt. Inebriantur à pinguedine domus tuæ, & torrente voluptatis tuæ potabis eos. Haman gloriabatur coram domesticis suis, quod solus cum Rege ad mensam Reginæ Esther vocatus esset, Esth. 5. v. 12. sed quid Estheræ convivium ad cœnæ hujus lauticias? Gaudete igitur Vos mei, bonum Dominum habemus, qui expectat ut nostri misereatur, Es. 30. v. 18. expandit manus suas tota die, Esa. 65. v. 2. & serio vult omnes ad agnitionem veritatis pervenire, 1. Tim. 2. v. 4.

3. *Lantissimam cibationem.* Nam omnia parata sunt, inquit Paterfamiliâs. Non est cœna symbolica, ad quam unusquisque convivarum de suo aliquid affert, sed cœna hominis divitis, in qua omnia parata & lautè instructa sunt, ut non opus sit nostro subsidio. Christus enim cum suo merito nobis omnia præstat, 1. Cor. 1. v. 30. ipse est agnus, Joh. 1. v. 29. Cervamati-
na, Ps. 22. v. 1. Caprea & hinnulus cervorum, Cant. 2. v. 9. vitulus saginatus, Luc. 15. v. 23. aries, Gen. 22. v. 13. Gallina, Matth. 23. v. 37. panis vivus, Joh. 6. v. 33, &c.

Apparet inde, vitam æternam esse *χρησι-*
μα Dei in Christo Jesu, Rom. 6. v. 23. quia nihil afferre jubemur ad hanc cœnam de nostris meritis, sed jam tum omnia per Christum parata sunt. Venite igitur omnes sitientes ad aquas, & qui non habetis argentum properate, emite & comedite, venite emite, absque argento, & absque ulla commutatione vinum & lac, &c. Esa. 55. v. 1. 2.

De Secundo.

Vidimus hospitis clementiam, videbimus etiam *supinam invitatorum negligentiam*, de qua Lucas: Et cœperunt ad unum omnes se excusare. Hæc proprie de Judæis intelligenda sunt, quos Deus per Johannem Baptistam, per Apostolos, imò per filium suum ad cœnam hanc invitaverat, sed illi repudiabant hanc vocationem, & varias prætexebant excusationes, quas in tres classes ipse Christus parabolicè distribuit.

Ad 1. Classem pertinent *Operarii*, qui agriculturam prætendunt, & majorem honorum terrenorum curam habent, quam auditus verbi divini, adeoq; mundana præferunt cœlestibus, in hoc unice incumbentes, ut agrum agro jungant, Es. 5. v. 8. contra expressum Christi præscriptum Matth. 6. v. 33.

Ad 2. classem pertinent *Vsurarii*, qui proximū defraudant, & variis mercimoniorum contractibus impliciti, thesaurum, quem in cœlis repositum habent, petulanter negligunt. Nam propter inopiam multi deliquerunt, & qui quærit locupletari, avertit oculum suum, inquit Siracides cap. 27. vers. 1. timeant ergo mercatores Deum, in emendo & vendendo justè agant, Sirach. 42. vers. 5. nec illis se associant, qui dicunt, quando transibit Sabbathum, ut